

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯШЕЛ УЗЭН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТҮБЭН УРЫСБАГА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

18 август 2021 ел

№ 47

Түбән Урысбага авыл жирлеге Советының 2021 елның 3 мартандагы 26 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Түбән Урысбага авыл жирлеге территорииясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләренә кермәгән (Түбән Урысбага авыл жирлеге Советының 2021 елның 19 апрелендәге 31 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, "Эйләнә-тирә мохитне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Түбән Урысбага авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Түбән Урысбага авыл жирлеге территорииясендә яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан житештерү максатларында, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының "Түбән Урысбага авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Яшел Узән муниципаль районы Түбән Урысбага авыл жирлеге Советы Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә кермәгән жирләрне билгеләү турында Карап кабул итте:

1. Түбән Урысбага авыл жирлеге Советының 2021 елның 3 мартандагы 26 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Түбән Урысбага авыл жирлеге территорииясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик

затларның шәхси милкендәге жирләргә (Түбән Урысбага авыл жирлеге Советының 2021 елның 19 апрелендәге 31 номерлы каары белән кертелгән үзгәрешләр белән) яшел утыртмаларны кисү тәртибе турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында;:

1.1. 1 статьяның алтынчы абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

"Агач-8 см. дан да ким булмаган төсле үсемлек»

1.2. 1 статьяның унөченче абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

"Компенсация яғыннан яшелләндерү - юк ителгән яки зыян күргән яшел үсентеләр урынына яңадан утырту һәм аларны тулысынча үсеп китүгә кадәр саклап калу.»

1.3. 3.4.3 пункт. түбәндәге редакциядә бәян итәргә::

«3.4.3. киселгән агач өчен түләүне (түләү) исәпләү. Киселгән агач өчен түләү Түбән Урысбага авыл жирлеге Советы каары белән расланган агач утыртмаларының бәясен исәпләү һәм компенсацион яшелләндерү методикасы нигезендә исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бируче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу срокы-90 көн.»

1.4. 3.14 пунктны төшереп калдырырга.

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының " ташлана торган яшел утыртмаларның бәясен исәпләү һәм компенсация яшелләндерүен үткәрү методикасын раслау (1 нче күшымта)

3. Элеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районы сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru> һәм шулай ук Түбән Урысбага авылы, Центральная урамы, 62а йорт (җирлек хакимиите бинасы), Түбән Урысбага авылы, Үзәк урамы, 63а йорт (мәдәният йорты бинасы) адреслары буенча урнашкан Түбән Урысбага авыл жирлеге мәгълүмат стендларына урнаштырырга.

Түбән Урысбага
авыл жирлеге башлыгы:

Х.Х.Сибгатуллин

1 нче күшымта

Тұбән Урысбага авыл Советы Каары буенча

Зеленодол авыл жирлеге башлығы

Татарстан Республикасы муниципаль районы

МЕТОДИКА

СҮТЕЛӘ ТОРГАН ЯШЕЛ УТЫРТМАЛАРНЫҢ БӘЯСЕН ИСӘПЛӘҮ КОМПЕНСАЦИОН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ ҮТКӘРҮ ТӘРТИБЕ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Методика Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Тұбән Урысбага авыл жирлеге бюджетына Тұбән Урысбага авыл жирлеге территориясендә урнашкан яшел үсентеләрне заарлау яки юк итү очрактарында компенсацион яшелләндерү өчен кертелергә тиешле тұләүләрне исәпләү өчен билгеләнгән.

1.2. Методика кулланыла:

- Тұбән Урысбага авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләргә кагылышлы хужалық эшчәнлеген тормышка ашырганда барлықка килергә мөмкин булган потенциаль зыянны бәяләү өчен инвестиция проектларының әйләнә-тирә мохиткә йогынтысын бәяләү һәм аларның экологик экспертизасын әзерләү процессында ; ;
- яшел үсентеләрне дөрес кискән (сүтеген) өчен тұләү күләмен исәпләгендә;
- яшел үсентеләрне мәжбүри күчереп утыртканда (яшел үсентеләрнең 1/2 өлеше);
- Тұбән Урысбага авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларның бәясен билгеләү белән бәйле башка очракларда.

1.3. Яшел үсентеләрне сұту (кису) белән китерелә торған зыян яшел утыртмаларның урнашу урыны, яшелләндерү объектларының экологик һәм социаль әһәмияте кебек факторларның әһәмиятенә йогынтысын исәпкә алып исәпләнә.

1.4. Законсыз кису, юк итү, зыян китерү, казып алу өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплы. Законда билгеләнгән тәртиптә салына

торган административ яки жинаятын жәзасын үтәу гаепле затларны әйләнәтире мохиткә зыянны тулысынча каплаудан азат итми.

Ағач, куаклар һәм лиан үстерүгә, шулай ук аларны юкка чыгарылған яки зыян күргән яшкә кадәр тәрбияләу белән бәйле чыгымнар бәяләре һәм нормативлары ағач, куакларның (Сбц) төп төрләрен юк иткәндә (кисү, сұтұ) һәм (яки) яшел утыртмаларны юк иткәндә (кискәндә) компенсация бәясен исәпләу методикасы нигезендә исәпләп чыгарылған төп төрләренен эквивалент база бәяләре белән билгеләнә.

1.5. Натураль рәвештә яшелләндерү торак пункт территориясендә үткәрелә, анда Яшел утыртмаларга зыян китерү яки юк иту күздә тотыла яисә юкка чыгарыла, юкка чыгарыла торган ағачлар, куаклар саны заарланган яки юк ителгән ағачлар, куаклар саныннан ким була алмый, ә булдырыла торган газон, чәчәк мәйданы заарланган яисә юк ителгән газон, чәчәк түтәлләре, табигый үлән катламы мәйданыннан ким була алмый.

Акчалата рәвештә компенсацион яшелләндерү қызыксынучы зат тарафыннан юкка чыгарылған (киселгән, сұтелгән) һәм (яки) зыян күргән яшел үсентеләрнең (алга таба - яшел утыртмаларның компенсация бәясе) компенсацион бәясен түләу юлы белән натураль рәвештә компенсацион яшелләндерүне гамәлгә ашыру мөмкин булмаганды гамәлгә ашырыла. Яшел утыртмаларның компенсация бәясен исәпләүне Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Түбән Урысбага авыл жирлеге башкарма комитеты яшел утыртмаларның компенсация бәясен исәпләу һәм яшелләндерү методикасы нигезендә башкара.

2. ЯШЕЛ ҮСЕНТЕЛӘРНЕ КЛАССИФИКАЦИЯЛӘУ ҺӘМ ИДЕНТИФИКАЦИЯЛӘУ УТЫРТМАЛАРНЫҢ БӘЯСЕН БИЛГЕЛӘУ ӨЧЕН КОМПЕНСАЦИОН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ

2.1. Төп төр яшел утыртмаларның компенсацион бәясен исәпләу өчен, функциональ билгеләнешенә һәм территорияләрнең урнашуына карамастан, үсемлекләрнең түбәндәге классификациясе кулланыла::

-яшеллек;

-куак;

- травянистый покров (газоннар һәм табигый үлән үсемлекләре).

2.2. Төрле ағач һәм куаклар токымнары үз кыйммәтләре (декоратив үзлекләре) буенча төркемнәргә берләштерелә.

1 нче таблицада күрсәтелгән 4 төркем бүленә: ылышлы ағачлар һәм куаклар; 1 нче төркем яфраклы ағачлар һәм куаклар (аеруча кыйммәтле); 2 нче

төркем яфраклы агачлар həm куаклар; 3 нче төркем яфраклы агачлар həm куаклар (аз кыйммәтле).

1 таблицада санап үтелмәгән агач həm куаклар токымнары тиешле төркемгә охшаш билгеләр буенча тицләштерелә.

1 нче таблица

Агач həm куакларны аларның кыйммәтләре буенча бүлү
(декоратив үзлекләре)

Ылышлы агачлар həm куаклар	Яфраклы агачлар həm куаклар		
	1 группа	2 группа	3 группа
Чырши, кедр, карагач, пихта, нарат, тuya, можжевельник, тис, башка ылышлы токымнар	Ак акация , бархат амурский, вяз, имән, ива (Ак, авилонская, остролистная, рус), каштан конский, клен (ясенелист кленыннан тыш), юкә, лох, чикләвек, ясень; куаклар: самшит, бирючина (бигрәк тә пестролист формалары), форзиция, рододендрон, киң яфраклы токымнар	Каен, боярышник (штамб формасы), жиләк-җимеш декоратив (алма, слива, груша, абрикос h. b.), миләш, тирәк (Ак, Берлин, Канада, кара, пирамидаль), шомырт; куаклар: спирея, боярышник, карлык, куыкчы	Ива (1 нче төркемдә күрсәтелгәннәрдән тыш), ясенелист, ольха, осина, тополь (бальзамик); куак: арония, крушина, бересклет, кыргый үсүче куак таллары, башка яфраклы токымнар

2 нче таблица

Агачның кәүсә диаметрына карап коэффициентын билгеләү.

№ п/п	Яшелләндерелгән территорияләрнең үсемлекләрен классификацияләү	Диаметры, см	КЦД
Ылыслы токымлы			
1	Ылыслы агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 hәм күбрәк см	1,2
Яфраклы агачлар			
2	1 группа яфраклы агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 hәм күбрәк см	1,2
3	2 группа яфраклы агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 hәм күбрәк см	1,0
4	3 группа яфраклы агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 hәм күбрәк см	0,8

2.3. Агачлар шаулап исәпләнә. Эгәр агач тамыр муеныйнан 1,3 м биеклектә 8 см диаметрлы берничә ствол булса, исәп-хисапта hәр кәүсә аерым исәпкә алыша. Клен ясенелистный дип санарга бер агач булу-булмауга карамастан, саны стволов, растущих бер тамыр.

2.4. Төркемнәрдә куаклар штуклап исәпләнә. Тере шәһәрчектә киселә торган куакларның саны ике катлы бүлмә, 3 куак - бер үк бүлмә каршындагы hәр куак метрына 5 куак исәбеннән билгеләнә.

2.5. Үзбушаткыч агачлар hәм куаклар (бердәм сомкунтый полог барлыкка китерә торган үзбушаткыч hәм үзбушаткыч токымлы агачлар hәм (яки) куаклар) үсемлекләре саны hәр 100 кв. м. га 20 агач исәбеннән билгеләнә.

2.6. Үзбушаткыч агачларның Знче төркеменә караган hәм 5 см диаметрлы кәүсә диаметрында житмәгән үзбушаткыч агачлар компенсация бәясен исәпләгендә исәпкә алышынан.

2.7. Газоннар hәм табигый үлән үсемлекләре саны квадрат метр мәйданнан чыгып билгеләнә.

3. Яшел үсентеләрне заарлаганды компенсация бәясен исәпләү

Компенсация бәясе - заарланган яки юк ителгән вакытта аларның кыйммәтләрен, шул исәптән яшел үсентеләрне булдыруга һәм карап тотуга киткән чыгымнарны да кертеп, юкка чыгарыла торган яшел үсентеләргә ирешү өчен кирәkle һәм житәрлек булган чыгымнарны да кертеп, исәпкә алу өчен билгеләнә торган яшел үсентеләрне бәяләү.

3.1. Яшел утыртмаларның компенсация бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә::

$S_{CС} = S_{CС}$, кайда:

$S_{CС}$ -яшел үсентеләрнең компенсация бәясе, сум.;

$S_{CСлар-i}$ төр яшел үсентеләрнең (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән катламы) компенсация бәясе, сум.

3.2. Яшел утыртмаларның аерым төрләренең (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән покры, чәчәклекләр) компенсация бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә::

$S_{CС} = (K_{Tz} X \text{ нормалары} \times K_{Контр} \times K_{Cост}) \times N$, кайда:

$S_{CС-i}$ төр яшел үсентеләрнең (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән катламы, чәчәк түтәлләре) компенсация бәясе, сум.;

Сбц-төп агач, куаклар, газон, табигый үлән катламы, чәчәк түтәлләренең база бәяләре (1 агач, 1 куак, 1 погонлы тере калайның 1 кв. метры, 1 кв. метры, газон 1 кв. метры, чәчәк түтәлләре), сум.;

$K_{з-яшел}$ утыртмаларның социаль-экологик әһәмиятенә төзәтмәләр коэффициенты;

Торак пунктларны яшел үсентеләр белән тәэммин иту коэффициенты;

Кантр-торак пунктның антропоген йөкләнеше коэффициенты;

$K_{в-яшел}$ утыртмаларның су саклау кыйммәтенә төзәтмәләр коэффициенты (су саклау зонасына төзәтмәләр коэффициенты);

$K_{Cост-яшел}$ утыртмаларның сыйфатлы торышына төзәтмәләр коэффициенты;

$N-I$ төрдәге (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән катламы, чәчәклекләр), юк ителергә тиешле яшел үсентеләр саны, шт., п. м, кв. м.

3.3. Төзәту коэффициентларының әһәмияте:

3.3.1. Кз-яшел утыртмаларның социаль-экологик әһәмиятенә төзәтмәләр коэффициенты яшел утыртмаларның социаль, тарихи-мәдәни һәм табигатьне саклау әһәмиятен исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

2,5 - тәбәк һәм жирле әһәмияттәге махсус сакланылуучы табигать территорияләре һәм рекреацион зоналар өчен;

1,5-торак зоналар өчен;

0,7-территориаль планлаштыру һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру документлары нигезендә торак пунктлар жирләре составына керүче башка территорииләр өчен.

Кнорм-Торак пунктларның яшел үсентеләр белән тәэммин ителеше нормасы - коэффициенты торак пунктлар өчен гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорииләр мәйданы нормативларыннан чыгып билгеләнә.

1. гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорииләр мәйданы нормативын үтәгәндә, 1 нче йорт, анда яшелләндерүнен өлеше $D - D = S$ факт / нормалар, кайда:

Факт-торак пунктның бер кешесенә туры килә торган гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорииләрнең факттагы мәйданы.

Норма - торак пунктның бер кешесенә гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорииләр мәйданы нормативы, м :

$1,2-0,5 < D < 1$;

$1,4-0 < D 0,5$.

Кантр-торак пунктларның антропоген йөкләнеше коэффициенты кешенен әйләнә-тирә мохиткә хужалык эшчәнлегенең йогынтысы дәрәжәсен исәпкә ала Билгеләнә:

1 . Сәнәгать һәм фәнни-белем бирү зонасы өчен;

0,9 - инновацион зона өчен;

0,7 - урман сәнәгате һәм агросәнәгать зонасы өчен.

Кв-Су саклау зонасына төзәтмәләрнең Кв - коэффициенты яшел утыртмаларның су саклау функцияләрен исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

2,5-ачык сулык (сулык)яр буе зонасында урнашкан яшел үсентеләр өчен;

1,8-ачык сулык саклау зонасында (сулык) урнашкан яшел үсентеләр өчен; 1,0-калган территорииләр өчен.

Ксост-коэффициент яшел утыртмаларның хәзерге торышына төзәтмәләр яшел утыртмаларның факттагы торышын исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

1,0 - яшел үсентеләр өчен яхшы хәлдә;

0,5 - яшел үсентеләр өчен канәгатьләнерлек хәлдә;

0,2 - канәгатьләнерлек хәлдә яшел үсентеләр өчен.

Юк ителгән яшел утыртмаларның факттагы торышын билгеләү мөмкин булмаганда, Ксост = 1 кабул ителә.

3.3.2. Юкка чыгарылган (киселгән, жимерелгән) яшел утыртмаларның төр составын һәм факттагы торышын билгеләү мөмкин булмаган очракта, зыян күләмен исәпләү яфраклы агачларның (аеруча кыйммәтле) 1 нче төркеменең максималь бәяләү бәясе буенча үткәрелә һәм Ксост = 1 кабул ителә.

3.3.3. Үсешне туктатуга китерми торган агач һәм куакларга зыян килгәндә, зыян салынган агачның яисә яшелләндерү объектының компенсация бәясеннән 0,5% күләмендә исәпләнә. Яшел үсентеләрне үз белдеген белән сүткән очракта зыян 5 тапкыр күләмдә исәпләнә. Сүтләгән яки зыян күргән утыртмаларның бәясе күрсәтелгән кагыйдәләргә туры китереп исәпләнә.

3.4. Яшел утыртмаларның компенсация бәясен исәпләү нормативлары яшелләндерү объектларын төзу

3.4.1. Яшел утыртмаларның һәм яшелләндерү объектларының компенсация бәясен исәпләү нормативлары өчен яшел утыртмаларның база бәяләре кабул ителә.

3.4.2. Агачның база бәясе, токымыннан чыгып, түбәндәге формула буенча билгеләнә::

$$Сбцд = (Спдj + Суд x Квпд) x Кцд, кайда:$$

Сбц-агымдагы чорга бер агачның база бәясе, сум.;

Спд-агымдагы чорга утырту материалының (агачның) бәясен исәпкә алып, бер агач утыртуның смета бәясе, сум (әлеге методикага күшүмтә нигезендә билгеләнә);

j-төркем агач токымнары буенча аларның кыйммәтләре (1 таблица нигезендә билгеләнә):

ылыслы агачлар һәм куаклар өчен-7,

1 нче һәм 2 нче төркем-5 нче группа яфраклы агачлар һәм куаклар өчен,

3 нче төркемдәге яфраклы агачлар һәм куаклар өчен-2.

Суд-агымдагы чорга бер агачны карауның смета бәясе, сум (әлеге методикага күшымта нигезендә билгеләнә);

Квд-агымдагы чорга агачларны торғызу чыгымнарын исәпләгендә исәпкә алына торган еллар саны;

Кц-агач кыйммәтләренең коэффициенты (1, 2 таблицалар нигезендә билгеләнә).

3.4.3. Бер қуакның, тере шәһәрнең 1 погонлы 1 метрының база бәясе формула буенча билгеләнә:

$A_{kk} = C_{pk} + C_{uk} \times K_{vpk}$, кайда:

Сбцк-бер қуакның база бәясе, агымдагы чорга 1 метр тере табигатьнең 1 метры, сум.;

"Бер қуак утыртуның смета бәясе, агымдагы чорга утырту материалы (куак) хакын исепке алып, 1 погонлы тере ейленешнеп 1 метры, сум (бу методика күшымтасы буенча билгелене).;

- Бер қуак өчен еллык карауның смета бәясе, агымдагы чорга тере шәһәрнең 1 погонлы метры, сум (әлеге методикага күшымта нигезендә билгеләнә);

Кпк-бер қуакны торғызу чыгымнарын исәпләгендә исәпкә алына торган еллар саны, агымдагы чорга 1 погонлы тере чишмә метры.

Юк ителә торган (киселә торган, киселә торган) яшел үсентеләр өчен компенсацияне исәпләгендә исәпкә алына торган еллар саны:

агачлар өчен - 3 ел;

куаклар өчен-1 ел;

газоннар һәм чәчәкләр өчен-1 ел.

3.4.4. Үлән катламының база бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә::

$C_{bt} = C_{bt} + t_{tylek}$, кайда:

Сбц-агымдагы чорга 1 квадрат метр үлән катламының база бәясе, сум.;

Спт-агымдагы чорга утырту материалының бәясен исәпкә алып, 1 квадрат метр газон жайланмасының смета бәясе, сум (әлеге методика күшымтасы

нигезендә билгеләнә); агымдагы чорга газонның 1 квадрат метрына еллык карауның смета бәясе, сум (әлеге методикага күшүмтә нигезендә билгеләнә).

3.4.5. Цветникның база бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә::

$S_{бц} = S_{бц} + S_{уц}$, кайда:

$S_{бц}$ -агымдагы чорга 1 квадрат метр чәчәклекнең база бәясе, сум.;

МЦ-агымдагы чорга утырту материалының бәясен исәпкә алып, 1 квадрат метр чәчәклек урнаштыруның смета бәясе, сум.;

Суц-агымдагы чорга 1 квадрат метр өчен еллык карауның смета бәясе, сум.

Күрсәткечләр кулланыла торган исәпләү өчен

яшел утыртмаларның компенсация бәясе

Яшел үсентеләрне классификацияләү (ЗН)	Яшел утыртмаларның төре (тибы)	2019 елның 4 кварталы	Утырту материалының бәясе 2019	Утырту материалының бәясен исәпкә алып, утыртуның смета бәясе (сум)	2019 елның 4 кварталы
1	2	3	4	5	6
Ылыслы агачлар 1 ед.	Энәле чыршы	1577,77	1104,94	2682,71	1278
	туя	1577,77	650,37	2228,14	1278
	Гади нарат	1577,77	265,65	1843,42	1278
Яфраклы агачлар I төркем 1 бер.	Каштан	1577,77	3894,80	5472,57	1278
	Карама	1577,77	2035,35	3613,12	1278
	Юкә	1577,77	1559,01	3136,78	1278
	Клён	1577,77	1469,30	3047,07	1278
	корычагач	1577,77	606,71	2184,48	1278
	чикләвек	1577,77	219,49	1797,26	1278

Яфраклы аачлар I11төркем 1 бер.	алмагач	1577,77	249,91	1827,68	1278
	миләш	1577,77	227,91	1805,68	1278
	боярышник штамбовый	1577,77	1956,78	3534,55	1278
	каен	1577,77	841,95	2419,72	1278
	шомырт	1577,77	2596,59	4174,36	1278
	- тополь	1577,77	1473,33	3051,1	1278
Яфраклы аачлар I111төркем 1 бер.	тал	1577,77	472,96	2050,73	1278
Куаклыклар 1 бер.					
Ылыслы	можжевель ник	1577,77	309,41	1887,18	1278
	боярышник	1577,77	555,42	2133,19	1278
	- барбарис	1577,77	177,92	1755,69	1278
	Сары акаөия	1577,77	199,34	1777,11	1278
Газон, табигый үлән катламы, чәчек түтәлләре, 1 кв. м	Гади газон, чәчек түтәлләре	160,80	64,8	225,60	295,2

* Яшел утыртмаларны алганда зыян (зыян) күләме алдагы чорда товарларга (эшләргә, хезмәт күрсәтүләргә) куллану бәяләре үзгәрүне исәпкә алуучы коэффициент – дефлятор коэффициентын исәпкә алып үзгәртелергә тиеш.

4. КОМПЕНСАЦИЯ ЯШЕЛЛӘНДЕРҮДӘН АЛЫНГАН АКЧАЛАРНЫ КЕРТҮ ҺӨМ КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ

4.1. Сүтелә торган яшел үсентеләр өчен акча хисабына барлыкка килә:
яшел утыртмалар өчен түләү бәясе

- яшел утыртмаларның законсыз сүтелүенә китерелгән зыянны каплау (компенсацияләү)

- административ хокук бозулар турындағы законнар нигезендә алына торған яшел үсентеләргә зыян китеңгән өчен штрафлар
- гражданнарның һәм юридик затларның, шул исәптән чит ил затларының яшел үсентеләрне яклау һәм үстерү максатларына ирекле кертемнәре ;
- башка чыганаклардан керу

4.2. Яшел үсентеләрне юк иткәндә (кискәндә, сұткәндә) һәм (яки) зыян күргәндә, шулай ук компенсацион яшелләндерүдән алынған акчалар Яшел Үзән муниципаль районы Түбән Урысбага авыл жирлеге бюджетына керә.

4.3. Яшел утыртмаларның компенсация бәясен кертуңдән алынған акчалар өстенлекле тәртиптә юкка чыгарылған яки зыян күргән яшел үсентеләрне яңадан торғызуға, шулай ук түбәндәге төр эшләрне финанслауга тотыла. :

- гомуми файдаланудагы яшелләндерү объектларының гамәлдәге яшел утыртмаларын қарап тоту һәм реконструкцияләү;;
- Үсентеләр һәм орлыклар, ундырышлы грунт сатып алу, утырту материалы китеңү, туфрак әзерләү, агач һәм қуаклар утырту, газон һәм чәчәклекләр урнаштыру;
- яшелләндерү чараларын тормышка ашыру өчен маҳсус техника (утырту, су сибү, күчереп утырту, чабу h.б.) һәм яшелләндерү өлкәсендә башка максатларда сатып алу.